

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 41. De prima ad Frontones expeditione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Fermè sexcentos, & oppidum integrum, baptizat.

CAPUT

XXXX.

Petrus Agnascus & Joannes Fontius in Tucumaniam veniunt.

1590.

Joannes Fontius Socii præficiuntur.

Petri Agnasci commendatio.

Alfonso Barfena à Lullis evocatur.

Barfena obedientia.

Zelus animarum.

Barfena & Agnasci excursus.

Linguarum studium.

CAPUT

XXXXI.

De prima ad Frontones expeditione.

Fluvius Ruber.

Urbs Conceptionis.

Sacerdotibus curæ.

Extolitur.

cum ingenti animarum lucro frueretur. Peragrata Tucumania, ad Lullos iterum profectus, trecentos & quinquaginta una in regione; in altera verò undequinquaginta supra ducentos, & insuper oppidum Ethnicorum integrum, baptizavit. Ulteriora meditati litteræ redditæ sunt, quibus subsidia novorum Sociorum è Peruvia ventitare nunciabatur.

ANNO sesquimillesimo nonagesimo Joannes Fontius, quem Diva Theresia inter cælo prædestinatos aliquando vidit, & Petrus Agnascus in Tucumaniam animos immensæ messi pares attulere. Ille apud Punenfes, & in Chicuitensibus montibus, necnon Aricurana valle, multum elaborans, Peruanos quamplurimos ad ovile Christi reduxerat, & mittebatur ab Joanne Arienfa Provinciali, ut pro Francisco Angulo missioni præset: sed ut Fontius præfecturæ gradu, sic Petrus Agnascus opinione sanctitatis eminebat, & nullum alium præ illo ex Peruvia Socii Alfonso Barfena in Socium Apostolicarum excursionum sibi dari optaverat. Ubi ambo in provinciam venere, communicato cum Francisco Angulo consilio, Fontius per litteras monet, ut relicta Lullorum curâ, Tucumania Prætori ad Londinenses propediem debellandos profecturo se adjunctum veniat. Sed hæc fermè in speciem: nam præcipua causa revocandi fuit, quod fama percrebuisset, Lullos de mactando Barfenâ consilia agitasse, & vererentur Patres, ne optimus senex immensitate laborum cibusque tenuitate (nam præter cucurbitas & aquam nihil ori admovebat) valetudinem penitus profligaret. Acceptis litteris, quamvis inanem de inferendâ ab Lullis sibi nece famam esse sciret, & superessent sexdecim oppida Lullorum, operam suam in ea regione expetentium: tamen illico pedem è messe retrahens, Joanni Fontio referibit, nihil parendi studio se habere in mundo charius. *Adero, inquit, quamprimum, ô Pater, & pedibus tuis advolutus dicam, Ecce ego, mitte me, sive ad Lullos me redire, sive ad Calchaquinos, Chaquenses aut Frontones, vel ultimos mundi terminos ire me jufferis: nam insatiabili desiderio eò me mitti cupio, ubi extrema omnia pro lucrandis animis pati possim. Vellem equidem Orienti, Occidenti, Septentrioni, & Austro me simul totum impendere, & totius mundi barbaras nationes peregrinando complecti: sed id cum vires humanas excedat, huic me mundi parti lubens volensq; commodabo, cui Deus Optimus Maximus per te me affixerit.* His scriptis, ad Sancti Michaelis urbem, ubi eum Petrus Agnascus præstolabatur, properè regreditur. Quæ fuerit utriusque sancti viri in optatissimo congressu lætitia, non est exigui calami exprimere. Primus amborum labor fuit, Hispanorum urbes, & suburbana loca, omni officiorum genere excolere: successivis horis, variis Barbarorum linguis addiscendis, indefessam operam navabant. Fontio interim & Angulo ad fluvium Rubrum, spe ingentis messis, excurrentibus.

FLUVIUS Ruber, è Peruvia montibus ortus, ubi planitiem nanciscitur auctus hyemalibus aquis, octo circum se leucas, nisi quæ tubera terræ reperiens modicas insulas molitur, singulis annis inundat: quarum aquarum molem infra Paraquarii ostium in flumen Argenteum placidè evolvit. Non procul eò, ad oram paludis, triginta circiter ab ostio leucis, Conceptionis urbem eò sine condidère Hispani, ut innumerabilis Barbarorum multitudo urbanis & Christianis moribus paulatim assuesceret. Ad eam urbem è Tucumania metropoli ire volentibus, vasta nonaginta leucarum planities, nullis aquis nisi pluviis irrigua, & infesta Barbarorum incursionibus, transmittenda est. Ab viginti annis, quo urbs fundata fuerat, nullum Concionatorem audierant, nullum vitæ castigatorem habuerant, & eo temporis Sacerdote carebant: unde tanta vitiorum senticera succreverant, vix ut exigua bonæ mentis semina apparerent, & Hispanæ gentis pietas planè suffocata videretur. In ea urbe Fontius & Angulus, ordinatis utcumque Hispanorum conscientis, ditionis Præfecto ductore, circum omnem latè viciniam exploratum euntes, infinitam propè Ethnicorum multitudinem omni subsidio destitutam reperere: satis constabat centum fermè capitum millia ad Christi fidem adduci posse, si idoneorum Sacerdotum copia non deesset. Porro gentem fermè hanc omnem

ideo

ideo Frontones Hispani vocant, quod depilatis sincipitibus, calvitie facta, frontes sibi producant. E cingulo clavam & sagittarum manipulos suspendunt. Baculum ferratis piscium mandibulis horrentem gestant, nuda & ad formidinem picta corpora ostentantes. In factiones distracti, quotidiana fermè, pro terrarum finibus, inter se exercent proelia: occisa hostium cadavera longo ordine truncis arborum ad terrorem affigunt, ne terminos finitimi, venationis ergo, transgredi audeant: oppida sua, utpotè storeis plicatilibus constantia, pro libitu transportant. Agricultura non student. Victum arcu & piscatione quarunt; hoc uno boni, quod uni tantum mulieri assuescant. Singula fermè factiones diversis inter se linguis utuntur, adeò notabili varietate, ut in utroque fluminis Rubri littore octonà idiomatica comperentur: nec aliud fermè erudiendæ genti magis obstat, quàm ea linguarum varietas. Sperabat tamen Conceptionis Præfectus, grande Dæmoni vulnus infligi posse, si Alfonso Barcenam, quem famâ notum dudum jam optaverat, Joannes Fontius pro potestate concederet. Placuit Fontio Præfecti postulatio, arbitranti, nulli alii arduum illud negotium melius committi posse, quàm homini in apertis novalibus exercitatissimo. In eam spem, ingentem infantium numerum, quaquà latè excurrere potuit, Frontonibus non invitis, sacro latice perfundit, spondens idoneos Magistros se quantociùs transmissurum, cum in Tucumaniam pervenisset. Vix Fontius & Angulus abierant, quando pestis grassata maximam Frontonum partem cum baptizatis infantibus demersit: Cælo innocentes animas, recens lavacro expiatis, ne aliquando parentum vitiis corrumpentur, ad se tempestivè transferre amante. Ex itinere Joannes Fontius Barcenam & Agnascum per litteras monet, ut excusata apud Tucumaniam Prætorem Londinensi expeditione, Frontonibus adjuvendis magnos animos parent. Prætor, re cognita, tantum restitit, quantum momentum ad res arduas conficiendas in uno Barcenam inesse usu compererat. Sed uterque Socius, enervare Majorum imperia non assueti, agrè ab invitissimo Prætere facultate extorta, quò mittebantur, Joanne Fontio jam reduce benè adprecante, magnis animis iter capeunt. Interim Fontius Calchaquinam vallem solus adire ausus, quinque oppidorum infantes omnes, in spem adultæ gentis aliquando ad partes Christi afficiendæ, baptizavit. Apud quem Tucumaniam Prætor iterum institit, ut Barcenam revocaretur, sibi què tandem concederetur, aiens, receptis in amicitiam decem Ethnicorum millibus, novam urbem, quam Riocam appellat, nuper abs se conditam fuisse, nullumquè alium, præ Barcenam, genti docendæ & reipublicæ stabilindæ præoptari: & ut efficacius rem suam urgeret, addebat; Riocam, in partitione terrarum, se memorem Societatis fuisse, solo commodo in urbe, & extra urbem agro fertili, ei assignato. Sed Barcenam & Agnascum Tucumaniam fines egressi ad Conceptionis urbem pervenerant, in Mataranorum oppido sedem stabilem habituri, & inde, prout res ferret, ad debellandos Frontonum animos excursuri.

MATARANORUM gens, præ vicinis populis, est longè docilis. Hos, pro more Barbarorum sparsim incolentes, in unum oppidum Alfonso Vera, Conceptionis fundator & Prætor, contraxerat, feceratque, ut plerique Baptismum perciperent. Sed, pervagato malo, primos sacrorum Ministros nacti fuerant planè ineptos, adeò ut initialia Christianorum mysteria penitus ignorarent. Neophyti omnes sacram Confessionem, post susceptum baptismum, nunquam usurparant. Ex septem fermè incolarum millibus complures supererant baptizandi, vel infantes, vel adulti. Condicio verò loci nihilo hominibus lætior erat; nam solum ea aqua bibebatur, quæ passim lato mixta corruptaque in fossis manu ductis, cælo plente, excipiebatur. Pro omni cibatu triticum turcicum & cucurbitæ erant. Sed ea hominum locorumque calamitas Socios, multa pati & ardua facere pro Christo ambientes, exhilarabant magis, quàm deprimebant: qui, partis inter se laboribus, Tonocotana linguæ beneficio, brevè effecere, ut ex tanto numero nullus in oppido restaret Ethnicus, aut pellicatu infamis; nullus avitas superstitiones usurparet; nullus Dominicis festisque diebus abesse ab Concione & Catechesi au-

De Frontonum conditione.

Alfonso Barcenam expulsi.

Conditur.

Frontonum infantes baptizantur.

Moriuntur.

Tucumaniam Prætor Barcenam revocare conatur.

Joannes Fontius ad Calchaquinam penetrans quinque oppidorum infantes baptizat.

Riocam urbs conditur.

CAPUT XXXXII.
Ab Societate Mataranorum cura suscipitur.

1591.

Mataranorum numerus.

Baptismus.